

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

1. Εισαγωγή

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) έχει θέσει ως μία σημαντική προτεραιότητα των πολιτικών του την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Αυτό γιατί η μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο συνιστά μία σημαντική αλλαγή στη μαθητική πορεία των παιδιών, στο πλαίσιο της οποίας καλούνται, όχι μόνο να προσαρμοστούν σε ένα νέο σχολικό περιβάλλον, αλλά και να διαχειριστούν μία σειρά από συναισθηματικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά ζητήματα που προκύπτουν.

Σύμφωνα με το λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη (2019)¹, η μετάβαση ορίζεται ως η μετακίνηση από έναν τόπο σε άλλο ή η εξελικτική διαδικασία που οδηγεί από τη μία κατάσταση σε άλλη. Συνεπώς, η μετάβαση δεν αφορά μόνο στην αλλαγή του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και στην ψυχολογική και γνωστική διαδικασία που περνάει το άτομο μέσα από αυτή την αλλαγή. Η μετάβαση είναι μία συχνή διαδικασία καθόλη τη διάρκεια της ζωής, κατά την οποία το άτομο περνάει μέσα από διεργασίες ωρίμανσης στη διάρκεια της ζωής του.

Η μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο θεωρείται ως ένα σημαντικό σημείο στη μαθητική πορεία των παιδιών, ωστόσο δεν είναι πάντοτε ομαλή, καθώς χαρακτηρίζεται από διάφορες αλλαγές, τόσο λειτουργικές, όσο και κοινωνικές. Αφενός, τα παιδιά μετακινούνται από μία μικρή, αυτόνομη τάξη σε ένα μεγάλο, πιο ετερογενές σχολείο με αυξημένες προσδοκίες για ανεξάρτητη ακαδημαϊκή απόδοση και αφετέρου οι κοινωνικές σχέσεις γίνονται πιο πολύπλοκες, η επίδραση των συνομηθικών μεγιστοποιείται και οι ανησυχίες σχετικά με την κοινωνική αποδοχή αυξάνονται. Τη συμπεριφορά του/της εφήβου πλέον επηρεάζει η ομάδα συνομηθικών, η οποία καλείται να παίξει το βοηθητικό «εγώ» του/της εφήβου. Ο/Η έφηβος/η στο ασυνείδητο επίπεδο θρηνεί την απώλεια της

---

¹ Μπαμπινιώτης, Γ. (2019). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας* (5^η έκδ.). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

παιδικής ηλικίας. Αυτό προκαλεί συχνά απώλεια αυτοεκτίμησης, πτώση στην ακαδημαϊκή επίδοση και αυξανόμενα επίπεδα άγχους και κατάθλιψης.^{2 3 4}

Συνεπώς, το πέρασμα από το γνώριμο περιβάλλον της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε ένα διαφορετικό, με άλλες απαιτήσεις, όπως αυτό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενέχει εκπλήξεις, αλλά και κινδύνους για τους/τις μαθητές/μαθήτριες. Συμπίπτει με τη μετάβαση από την παιδική ηλικία στην εφηβεία. Όπως χαρακτηριστικά είπε η γνωστή Γαλλίδα Ψυχαναλύτρια Φρανσουάζ Ντολτό η εφηβεία είναι το «Δράμα του Αστακού». Ο έφηβος μοιάζει με τον αστακό κατά την εποχή που αλλάζει κέλυφος. Είναι εκτεθειμένος σε όλους τους κινδύνους και στην ανάγκη να κατασκευάσει νέο κέλυφος. Συνεπώς, η μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο περιλαμβάνει όλες τις περιπλοκές μίας αλλαγής:

- Από την εξάρτηση ... στην ανεξαρτησία
- Από το γνώριμο οικείο σώμα ... στο σώμα που αλλάζει
- Από την υπακοή ... στην αμφισβήτηση κάθε μορφής εξουσίας
- Από τις παιδικές σχέσεις ... στην ομάδα συνομηθικών.

Η περίοδος αυτή έχει συσχετιστεί με σοβαρά προβλήματα συμπεριφοράς, αλλά και με ψυχοσωματικά προβλήματα. Μία δύσκολη μετάβαση έχει συσχετιστεί με ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία μπορεί να πυροδοτήσουν μία αλυσίδα γεγονότων που θα επηρεάσουν τη μελλοντική επιτυχία και προσαρμογή των μαθητών/ριών⁵. Έρευνα του Ψάλτη (2008)⁶ στα κυπριακά σχολεία κατέδειξε πως ένα σημαντικό ποσοστό των παιδιών που μεταβαίνουν από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο βρίσκουν εξαιρετικά δύσκολο να προσαρμοστούν, κοινωνικά και διανοητικά, στο νέο σχολικό περιβάλλον για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Μία δύσκολη μετάβαση μπορεί να οδηγήσει σε μειωμένα κίνητρα για μάθηση, τα οποία στη συνέχεια μπορεί να οδηγήσουν σε έναν φαύλο κύκλο

---

² Akos, P. (2006). Extracurricular participation and the transition to middle school. *Research in Middle Level Education Online*, 29(9), 1-9.

³ Frey, A., Ruchkin, V., Martin, A., & Schwab-Stone, M. (2009). Adolescents in transitions: School and family characteristics in the development of violent behaviors entering high school. *Child Psychiatry and Human Development*, 40, 1-13.

⁴ Marston, J. L. (2008, November-December). *Perceptions of students and parents involved in primary to secondary school transition programs*. Brisbane, Qld: Australian Association for Research in Education, International Education Research Conference.

⁵ Rice, F., Frederickson, N., & Seymour, J. (2010). *Assessing pupil concerns about transition to secondary school*. The British Psychological Society.

⁶ Ψάλτης, Ι. (2008). *Η μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο*. Αθήνα: Πάργα.

μειωμένης ακαδημαϊκής επίδοσης και χαμηλών εκπαιδευτικών κινήτρων⁷. Παράλληλα, οι Eccles και Midgley (1990)⁸ βρήκαν στοιχεία που δείχνουν πως αρκετοί μαθητές/μαθήτριες αποκτούν μία πιο αρνητική στάση απέναντι στο σχολείο και στον εαυτό τους μετά τη μετάβαση λόγω των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν στην προσαρμογή. Παράλληλα, έρευνες στη Μεγάλη Βρετανία κατέδειξαν ότι το 10% των μαθητών/ριών που μεταβαίνουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιμετωπίζουν, τουλάχιστον στην αρχή, σοβαρά προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά, προκύπτουν κυρίως λόγω των αντιλήψεων που μπορεί να έχουν οι μαθητές/μαθήτριες για τις αλλαγές που δύναται να προκύψουν λόγω της μετάβασης σε θέματα που σχετίζονται με τους συμμαθητές και τις μεταξύ τους σχέσεις, τους εκπαιδευτικούς, τις απαιτήσεις των γνωστικών αντικειμένων και τη δυνατότητά τους να αντεπεξέλθουν κ.ά.⁹ Προβλήματα στη μετάβαση των μαθητών/ριών έδειξαν, επίσης, να σχετίζονται με αυξημένη πιθανότητα πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης,¹⁰ γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για υιοθέτηση μέτρων που να διευκολύνουν τη μετάβαση από τη μία βαθμίδα στην άλλη και να την καθιστούν μία ομαλή διαδικασία.

2. Ιστορικό δράσεων της μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο

Το ΥΠΠΑΝ κατέβαλε κατά καιρούς σημαντικές προσπάθειες για να βοηθήσει τα παιδιά σε αυτή τη δύσκολη φάση της μαθητικής τους ζωής και κατ' επέκταση να στηρίξει και τους γονείς/κηδεμόνες που αγωνιούν γι' αυτή τη μεγάλη αλλαγή με την οποία έρχονται αντιμέτωπα τα παιδιά τους.

Το πρόγραμμα Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο ξεκίνησε να εφαρμόζεται πιλοτικά πριν δέκα χρόνια στο Γυμνάσιο Αγίας Βαρβάρας επαρχίας Λευκωσίας. Το πρόγραμμα «αγκαλιάστηκε» με ιδιαίτερη ζέση από τις διευθύνσεις και το προσωπικό των οκτώ συνεργαζόμενων Δημοτικών Σχολείων. Στην πορεία το πρόγραμμα επεκτάθηκε σε όλη την Κύπρο με τη βοήθεια και του «Οδηγού Ομαλής

⁷ Hebecker, K., Förster, N., & Souvignier, E. (2019). Reciprocal effects between reading achievement and intrinsic and extrinsic reading motivation. *Scientific Studies of Reading*, 23(5), 419-436.

⁸ Eccles, J. S., & Midgley, C. (1990). Changes in academic motivation and self-perception during early adolescence. In R. Montemayor (Ed.), *Early adolescence as a time of transition* (pp. 1-29). Beverly Hills, CA: Sage Publishing Co.

⁹ Youngman, M. B. (1986). Editorial review. In M. B. Youngman (Ed.), *Mid-schooling transfer: Problems and proposals* (pp. 137-140). Philadelphia, PA: NFER-Nelson.

¹⁰ Lyche, C. S. (2010). *Taking on the completion challenge*. Paris: OECD

Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο», ο οποίος εκδόθηκε το 2016 από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, και επανεκδόθηκε ένα χρόνο αργότερα.

Προς ενίσχυση της προσπάθειας εφαρμογής του Οδηγού Ομαλής Μετάβασης έχουν αποσταλεί σχετικές εγκύκλιοι, τον Αύγουστο του 2016 και τον Αύγουστο του 2018 και πραγματοποιήθηκαν σχετικά συνέδρια διευθυντών/ριών και εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων σε όλες τις πόλεις.

Σε σχέση με τα Αναλυτικά Προγράμματα, έχει καταβληθεί συστηματική προσπάθεια για υποβοήθηση της ομαλής μετάβασης από τη μία βαθμίδα εκπαίδευσης στην άλλη, ενώ η ανάπτυξη και εφαρμογή του Νέου Σχεδίου Αξιολόγησης του/της μαθητή/μαθήτριας είναι, επίσης, ένα σημαντικό εργαλείο προς την κατεύθυνση της ομαλής μετάβασης.

Τα τελευταία χρόνια με ικανοποίηση διαπιστώθηκε πως αρκετά Γυμνάσια συνεργάζονται συστηματικά με τα Δημοτικά από τα οποία προέρχονται οι μαθητές/μαθήτριές τους, με επίκεντρο τον Οδηγό ομαλής μετάβασης, προετοιμάζοντας έτσι τα παιδιά για τη μετάβαση από τη μία βαθμίδα στην άλλη. Αυτή η συνεργασία βοηθά παράλληλα στο να έλθουν πιο κοντά οι εκπαιδευτικοί των δύο βαθμίδων, να γνωρίσουν πώς εργάζονται οι εκπαιδευτικοί τόσο στο Δημοτικό όσο και στο Γυμνάσιο, και να γίνουν κοινωνοί των πραγματικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη μετάβασή τους από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, ώστε να υιοθετηθούν κατάλληλες πρακτικές άρσης των προβλημάτων αυτών.

3. Η νέα πολιτική του ΥΠΠΑΝ και οι βασικές επιδιώξεις της

Διαπιστώνεται, όμως, πως πέρα από την εφαρμογή του υφιστάμενου Οδηγού ομαλής μετάβασης, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν πρακτικές οι οποίες θα συμβάλουν στην ομαλή μετάβαση των μαθητών/ριών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο και στην ενίσχυση των μαθησιακών δεξιοτήτων και της γνωστικής τους ετοιμότητας. Αυτό κρίνεται σημαντικό, καθώς με την εφαρμογή του υφιστάμενου «Οδηγού Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο» τα παιδιά και οι γονείς/κηδεμόνες τους προετοιμάζονται ικανοποιητικά κυρίως στον τομέα της συναισθηματικής ετοιμότητας και σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τη γνωστική ετοιμότητα. Αρκετά παιδιά, ερχόμενα αντιμέτωπα με την πραγματικότητα του Γυμνασίου, αντιλαμβάνονται ότι δεν μπορούν να

ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του νέου τους σχολείου. Για κάποιους/ες μαθητές/μαθήτριες το επίπεδο και οι απαιτήσεις του Γυμνασίου είναι απροσπέλαστα, με αποτέλεσμα να βιώνουν την αποτυχία με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Στη βάση όλων των πιο πάνω, προκύπτει η ανάγκη για μία νέα εκπαιδευτική πολιτική που θα δώσει καινούρια ώθηση και συνέχεια στην όλη προσπάθεια και η οποία θα έχει ως βασικό σκοπό τη διασφάλιση της ομαλής και επιτυχημένης μετάβασης των μαθητών/ριών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από μία ολιστική προσέγγιση που θα εξασφαλίζει όλες εκείνες τις αναγκαίες και απαραίτητες προϋποθέσεις και συνέργειες που θα διευκολύνουν αυτή την προσπάθεια. Οι επιμέρους στόχοι της πολιτικής είναι οι ακόλουθοι:

1. Διαμόρφωση συνοπτικού Κειμένου Πολιτικής για την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο.
2. Περαιτέρω προσπάθεια για ενοποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Στ' τάξης Δημοτικού και της Α' τάξης Γυμνασίου, σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα.
3. Αναθεώρηση του «Οδηγού Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο», ώστε να προωθείται η καλλιέργεια των απαραίτητων δεξιοτήτων, τόσο στον κοινωνικοσυναισθηματικό όσο και στον μαθησιακό/γνωστικό τομέα.
4. Ανάπτυξη και εφαρμογή στοχευμένων μέτρων και δραστηριοτήτων που να διευκολύνουν την καλύτερη προετοιμασία των μαθητών/ριών της Στ' τάξης του Δημοτικού για ομαλή μετάβασή τους στο Γυμνάσιο.
5. Ανάπτυξη και εφαρμογή στοχευμένων μέτρων και δραστηριοτήτων που να διευκολύνουν την ομαλή υποδοχή και ένταξη των μαθητών/ριών στην Α' τάξη του Γυμνασίου.
6. Εστιασμένη επιμόρφωση εκπαιδευτικών, διευθυντών/ριών και επιθεωρητών/ριών.

4. Σχέδιο Δράσης

Για υλοποίηση των πιο πάνω στόχων, το ΥΠΠΑΝ προχώρησε στη σύσταση Διατμηματικής Επιτροπής Ομαλής Μετάβασης των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, η οποία ενεργεί κάτω από την εποπτεία και καθοδήγηση της Διευθυντικής Ομάδας του ΥΠΠΑΝ. Στη Διατμηματική Επιτροπή συμμετέχουν η Διεύθυνση Δημοτικής

Εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.

Στη βάση της πιο πάνω στοχοθεσίας, η Διατμηματική Επιτροπή έχει εκπονήσει αναλυτικό Σχέδιο Δράσης το οποίο αρχίζει να υλοποιείται από την παρούσα σχολική χρονιά (2020-2021) και θα συνεχιστεί και τις επόμενες χρονιές. Το Σχέδιο Δράσης, σύμφωνα και με τη στοχοθεσία που τέθηκε από την αρχή, εδράζεται στις ακόλουθες έξι θεματικές ενότητες:

1. Κείμενο Πολιτικής
2. Αναλυτικά Προγράμματα - Ενοποίηση
3. Οδηγός Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο
4. Δημοτική Εκπαίδευση: Ενέργειες/Μέτρα για καλύτερη προετοιμασία
5. Μέση Γενική Εκπαίδευση: Ενέργειες/Μέτρα για καλύτερη υποδοχή
6. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

Οι πιο πάνω θεματικές ενότητες αναλύθηκαν διεξοδικά και στη βάση αυτών καθορίστηκαν συγκεκριμένοι στόχοι, δράσεις, ρόλοι, υπευθυνότητες, χρονοδιαγράμματα και δείκτες επίδοσης.

Όσον αφορά στην πρώτη θεματική ενότητα, έχει διαμορφωθεί το βασικό Κείμενο Πολιτικής για την ομαλή μετάβαση, το οποίο θα κατευθύνει την όλη προσπάθεια και από το οποίο θα αντληθούν στοιχεία για την ετοιμασία των απαραίτητων εγκυκλίων και οδηγιών προς τα σχολεία.

Σε σχέση με τη δεύτερη θεματική ενότητα, διαπιστώνεται ότι τα Αναλυτικά Προγράμματα των Ελληνικών, της Γεωγραφίας, της Ιστορίας και των Φυσικών Επιστημών χρειάζεται να αναδιοργανωθούν, ώστε να σμικρύνει το όποιο χάσμα παρατηρείται και να γίνεται ανεπαίσθητη η μετάβαση από την Στ΄ τάξη του Δημοτικού στη Γ΄ τάξη του Γυμνασίου. Για την προσπάθεια περαιτέρω ενοποίησης των συγκεκριμένων Αναλυτικών Προγραμμάτων θα εργαστούν οι αντίστοιχες Ομάδες Εργασίας, τις οποίες θα συντονίζει η Συντονιστική Επιτροπή Αναλυτικών Προγραμμάτων.

Αναφορικά με τον υφιστάμενο «Οδηγό Ομαλής Μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο», διαπιστώνεται ότι αυτός καλύπτει ικανοποιητικά τη συναισθηματική

προετοιμασία τόσο των μαθητών/ριών, όσο και των γονέων/κηδεμόνων τους για τη μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Η εφαρμογή του Οδηγού από το σύνολο των Δημοτικών και Γυμνασίων αποτελεί πρωταρχικό στόχο της νέας πολιτικής. Προς αυτή την κατεύθυνση θα δοθούν αναλυτικές οδηγίες στα σχολεία για αξιοποίησή του για το υπόλοιπο της παρούσας σχολικής χρονιάς, ενώ προγραμματίζεται η αναθεώρηση και επανέκδοσή του, ώστε αυτός να εφαρμοστεί εμπλουτισμένος και επικαιροποιημένος από την επόμενη σχολική χρονιά (2021-2022). Ταυτόχρονα θα διεξαχθεί σχετική επιμόρφωση προς τους/τις εκπαιδευτικούς, τους/τις διευθυντές/διευθύντριες και τους/τις επιθεωρητές/επιθεωρήτριες για την εφαρμογή του Οδηγού.

Η τέταρτη θεματική ενότητα του Σχεδίου Δράσης αφορά στη Δημοτική Εκπαίδευση και τις ενέργειες που αναμένεται να αναληφθούν, ώστε να προλειανθεί το έδαφος της μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Οι εκπαιδευτικοί της Δημοτικής Εκπαίδευσης καλούνται να προετοιμάσουν τους/τις μαθητές/μαθήτριες, πέρα από τον συναισθηματικό τομέα, και στον κοινωνικό και μαθησιακό τομέα, μέσα από μία σειρά δράσεων και δραστηριοτήτων που αναλύονται στο Σχέδιο Δράσης. Οι δραστηριότητες αυτές αφορούν σε συγκεκριμένες δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό οι τελειόφοιτοι/ες μαθητές/μαθήτριες των Δημοτικών Σχολείων, εξοικείωση με τις συνθήκες μάθησης του Γυμνασίου και προετοιμασία για καλύτερη ανταπόκριση στις δραστηριότητες αξιολόγησης του Γυμνασίου.

Η πέμπτη θεματική ενότητα αφορά στις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν στο Γυμνάσιο, για καλύτερη υποδοχή και στήριξη των μαθητών/ριών. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υποδοχή των παιδιών τις πρώτες μέρες στο Γυμνάσιο και την εφαρμογή σειράς ενεργειών και δράσεων, κυρίως κατά τον πρώτο μήνα παρουσίας των μαθητών/ριών στο νέο τους σχολείο (μήνας προσαρμογής στο Γυμνάσιο). Η «μεταβατική» αυτή περίοδος είναι πολύ σημαντική και αναμένεται να δοθεί ιδιαίτερη σημασία από όλους/ες τους/τις εμπλεκόμενους/ες, έτσι που να βοηθηθούν τα παιδιά στην ομαλή προσαρμογή τους στο νέο σχολικό περιβάλλον. Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν μεταξύ άλλων, στην περαιτέρω εξοικείωση των παιδιών με συγκεκριμένες ρουτίνες και μαθησιακές διαδικασίες του Γυμνασίου, κανονισμούς λειτουργίας των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, δεξιότητες μελέτης και μάθησης, μεθόδους αξιολόγησης κ.λπ. Κατά τον μήνα προσαρμογής, ο/η Υπεύθυνος/η Τμήματος και οι εκπαιδευτικοί των

διάφορων μαθημάτων, αναμένεται να καθοδηγήσουν τα παιδιά, ώστε να κατακτήσουν βασικές μαθησιακές δεξιότητες, οι οποίες είναι σημαντικές για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του Γυμνασίου. Παράλληλα, αναμένεται τα σχολεία να αναπτύξουν ιδιαίτερη επικοινωνία με τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/ριών της Α΄ τάξης και να αναζητηθούν τρόποι ενίσχυσης του ρόλου τους στον καθορισμό κινήτρων και προσδοκιών, ώστε να αμβλυνθούν τα προβλήματα προσαρμογής των παιδιών.

Τέλος, η όλη προσπάθεια για εφαρμογή της νέας πολιτικής για ομαλή μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο έχει ως προτεραιότητα την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των δύο βαθμίδων και ιδιαίτερα των άμεσα εμπλεκομένων: εκπαιδευτικών ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού και Α΄ τάξης Γυμνασίου, διευθυντών/ριών των δύο βαθμίδων κ.ά. Επίσης, κομβικής σημασίας είναι η επιμόρφωση και εμπλοκή των επιθεωρητών/ριών Δημοτικής και Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης στην όλη προσπάθεια, ώστε με τη σειρά τους να στηρίξουν την εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής και να ενθαρρύνουν και να καθοδηγήσουν ανάλογα τους/τις εκπαιδευτικούς και τα σχολεία.

Είναι σημαντικό να τονιστεί παράλληλα, ότι έχουν θεσπιστεί συγκεκριμένοι δείκτες επίδοσης για παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί για τις επιμέρους θεματικές. Η Διατμηματική Επιτροπή θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης των στόχων με την καθοδήγηση και εποπτεία των Διευθύνσεων του Υ.Π.Π.Α.Ν. Οι στόχοι της πολιτικής για την ομαλή μετάβαση θα τυγχάνουν διαμορφωτικής αξιολόγησης, ανά τακτά χρονικά διαστήματα για σκοπούς αναθεώρησης και αναδιαμόρφωσής τους, αλλά και τελικής αξιολόγησης με την ολοκλήρωση της σχολικής χρονιάς για σκοπούς διαπίστωσης του βαθμού υλοποίησής τους.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της πολιτικής για την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, προνοείται η συνεχής επικοινωνία των σχολείων με τους γονείς/κηδεμόνες και η ενημέρωσή τους καθ'όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς για τις δράσεις που αναλαμβάνονται. Η ενημέρωση αυτή θα γίνεται, τόσο σε επίπεδο σχολείου (π.χ., ιστοσελίδες σχολείων, συναντήσεις εκπαιδευτικών-γονέων/κηδεμόνων), όσο και Παγκύπρια (π.χ., ιστοσελίδα Υ.Π.Π.Α.Ν., ενημερωτικά τρίπτυχα, φυλλάκια, σεμινάρια και συνέδρια της Παγκύπριας Σχολής Γονέων κ.α.).

5. Καταληκτικά σχόλια

Το ΥΠΠΑΝ αναγνωρίζει ότι οι δυσκολίες που παρουσιάζονται διαχρονικά όσον αφορά στην ομαλή μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, έχουν ταλαιπωρήσει ιδιαίτερα τα παιδιά αλλά και τους γονείς/κηδεμόνες, ενώ δεν άφησαν ανεπηρέαστο ούτε τον εκπαιδευτικό κόσμο, ούτε και το ίδιο το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Οι ανάγκες των μαθητών/ριών που μεταβαίνουν από τη Δημοτική στη Μέση Εκπαίδευση, τόσο στον συναισθηματικό όσο και στον κοινωνικό και γνωστικό τομέα, δυσχεραίνουν τις προσπάθειες και την απρόσκοπτη υλοποίηση των στόχων του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου. Οι προεκτάσεις της ανάγκης ενίσχυσης της ετοιμότητας των παιδιών για μετάβαση σε ένα πλαίσιο εκπαίδευσης που απαιτεί αυτόνομη απόδοση και μάθηση, όπως αυτό του Γυμνασίου, αντανακλώνται σε διάφορες πτυχές της σχολικής τους ζωής και σχετίζονται με ανεπιθύμητα φαινόμενα όπως εκφοβισμού, σχολικής αποτυχίας, απαξίωσης, σχολικής εγκατάλειψης κ.ά. Παράλληλα, η διαφοροποίηση στη σύσταση του μαθητικού πληθυσμού που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και οι παρούσες κοινωνικές συνθήκες του τόπου, προτάσσουν εμφανέστερα την ανάγκη για αναθεώρηση και επικαιροποίηση των υφιστάμενων πολιτικών και δράσεων για την ομαλή μετάβαση των παιδιών ανάμεσα στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Είναι γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους που το ΥΠΠΑΝ έχει θέσει στις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής του πολιτικής την ομαλή μετάβαση των μαθητών/ριών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο και καλεί όλους και όλες να υπηρετήσουμε από κοινού τους στόχους που έχουν τεθεί, ώστε να πετύχουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα.